

Realizace strategických projektů v uhelných regionech se rozjíždí

23.4.2024 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Ze staré konírny nové komunitní centrum v Karviné, moderní řemeslné dílny pro středoškoláky na Ústecku nebo zelená učebna na Karlovarsku. Celkem 31 žádostí se sešlo na konci roku 2023 ve výzvě pro strategické projekty Operačního programu Spravedlivá transformace (OPST), která podporuje tzv. uhelné regiony. Již sedm těchto projektů získalo rozhodnutí o poskytnutí dotace a nyní čerpají finance na realizaci. Hodnocení zbývajících žádostí stále probíhá a dokončení procesu se předpokládá do poloviny tohoto roku.

„Je potřeba srovnat startovní čáru. Uhelné regiony, tedy Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj, se kvůli odklonu od těžby potýkají s různými negativními dopady. Díky Operačnímu programu Spravedlivá transformace můžeme podpořit strategické projekty, které pomáhají například s navýšením nových pracovních míst, udržením stávajících, rozvojem podnikání, kultury, vzdělávání, výzkumu i inovací. Už teď je pro tyto kraje v programu OPST vyhlášeno 50 výzev za skoro 32 miliard korun. Míří nejen do škol, ale i do inovačních a výzkumných center, malých i středních podniků nebo projektů na obnovu krajiny po těžbě. Obyvatelé i příroda uhelných regionů se tak mnohem lépe mohou přizpůsobit náročné proměně a nemusí tak doplácet na uhelnou minulost,“ uvádí **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL)**.

Celková alokace programu Spravedlivá transformace je 39,4 miliard korun, z toho téměř 32 miliard je čerpaných na aktuální výzvy. Velký zájem je o podporu na zlepšení konektivity škol nebo vybudování odborných učeben. Dále je velmi žádaný bezúročný úvěr Transformace, který poskytuje Národní rozvojová banka nebo vouchery pro podnikatele, které z prostředků OPST poskytují krajské úřady. Obecné informace a všechny projekty jsou dostupné na webu OPST.

Proces hodnocení

Strategické projekty prochází čtyřstupňovým hodnocením, ve kterém jsou posouzeny nejen formality a ekonomická stránka projektů, ale i jejich reálné přínosy. Během této fáze zapojuje MŽP domácí i zahraniční experty. Poté zasedá Regionální stálá konference příslušného kraje (RSK), která je hlasem daného regionu a realizaci projektu může doporučit Výběrové komisi, jejíž členy tvoří zástupci Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí ČR a zástupci věcně příslušných ministerstev.

„Hodnocení strategických projektů není jednoduché. Ke každé projektové žádosti se přistupuje individuálně a svým způsobem i unikátně, což se logicky odráží na délce procesu. Klademe důraz na kvalitu, protože změna a benefity, které tyto strategické projekty do regionů mají přinést, jsou pro nás zásadní,“ říká **Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR**.

Strategické projekty v krajích

V současné době je nejvíce schválených projektů z Moravskoslezského kraje. Mezi projekty, které podaly žádost a prošly výběrovou komisí patří CVE a TRAUTOM, u obou se připravuje vydání rozhodnutí. Projekty MUSEUM+, Education District, PODOLUPARK a EDEN jsou v procesu hodnocení. O všech projektech z regionu si můžete přečíst zde.

V Ústeckém kraji je mimo Transformačního centra v hodnocení nejdále projekt SYNERGYS - systémy

pro energetickou synergii a RUR - Region univerzitě, Univerzita regionu, které již prošly výběrovou komisí. Další dva projekty Zavádění vodíkové mobility ve městě Ústí nad Labem a GET centrum UJEP budou projednány na RSK Ústeckého kraje ve středu 24. dubna a pokud získají doporučení, postoupí do výběrové komise MŽP, ty zbývající projdou Regionální stálou konferencí již v průběhu května. Podrobnosti o projektech, které se připravují v Ústeckém kraji jsou dostupné zde.

Z Karlovarského kraje prošly Výběrovou komisí již čtyři projekty, které by nyní měly obdržet rozhodnutí o poskytnutí dotace. Jedná se o projekty Medard, Sokolovská investiční a green development, Centrum lázeňského výzkumu a Karlovarské inovační centrum. U zbývajících projektů (Rekonstrukce a modernizace Střední uměleckoprůmyslové školy keramické a sklářské Karlovy Vary, Horský hotel Klínovec, Chytrá krajina 2030+, Kulturní a kreativní odvětví - Krajská kulturní a kreativní kancelář (4K) a Vl:Aštovka) se předpokládá jejich představení na RSK Karlovarského kraje v dubnu a květnu. Více informací o projektech, které se připravují v Karlovarském kraji naleznete zde.

Podpora po roce 2027

Finanční podpora transformace uhelných regionů musí podle ministra životního prostředí Petra Hladíka pokračovat i po roce 2027. Na nedávné Radě EU proto vyzval ostatní členské státy, aby se přidaly ke Karlovarskému prohlášení, které s tímto cílem vzniklo v minulém roce. *„Chceme pokračování silné evropské podpory uhelných regionů, protože se ukazuje, že jejich transformace není zdaleka hotová a potřebuje dlouhodobou finanční a politickou podporu. Přechod uhelných regionů na cestu dekarbonizace je časově a finančně náročný, není ho možné plně realizovat během jednoho programového období,“* dodává ministr.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240423_Realizace-strategickych-projektu-v-uhelných-regionech-se-ro-zjizdi